

คำวินิจฉัยของ นายศักดิ์ เตชะชาญ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๕ - ๕๐/๒๕๔๕

วันที่ ๕ กรกฎาคม ๒๕๔๕

เรื่อง ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ส่งคำโต้แย้งของจำเลย (นางทัศนีย์ ศิริชัย และนายคณระ ศิริชัย) ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๔๖/๒๕๔๕ และหมายเลขดำที่ ๒๔๗/๒๕๔๕ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์โดยสำนักงานศาลยุติธรรม มีหนังสือลงวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๓ ส่งคำร้องของจำเลยในคดีแพ่งของศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ หมายเลขดำที่ ๒๔๖/๒๕๔๕ และหมายเลขดำที่ ๒๔๗/๒๕๔๕ ตามลำดับ รวมสองคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ กรณีพระราชกำหนดการบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๗) มาตรา ๕๕ และมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ข้อเท็จจริง ตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปได้ในทำนองเดียวกันว่าบริษัทบริหารสินทรัพย์ พาลาก จำกัด เป็นโจทก์ยื่นฟ้องนางทัศนีย์ ศิริชัย และนายคณระ ศิริชัย เป็นจำเลยต่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ให้รับผิดชำระหนี้ตามสัญญากู้ยืมเงิน ตามคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ๒๔๖/๒๕๔๕ และหมายเลขดำที่ ๒๔๗/๒๕๔๕ ของศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ตามลำดับ ซึ่งจำเลยทั้งสองได้ทำสัญญากู้ยืมเงินกับธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) ผู้ให้กู้ เมื่อวันที่ ๒๒ ธันวาคม ๒๕๔๒ เป็นเงินจำนวน ๑,๕๑๒,๕๓๘.๘๒ บาท และ ๘๒๐,๕๘๗.๕๕ บาท ตามลำดับ และจำเลยทั้งสองได้รับเงินกู้ไปจากผู้ให้กู้แล้ว แต่ไม่ได้ชำระหนี้ตามสัญญา ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๓ บริษัทบริหารสินทรัพย์ พาลาก จำกัด โจทก์ ได้รับโอนสินทรัพย์อันเป็นสิทธิเรียกร้องรวมทั้งสิทธิเรียกร้องที่มีต่อจำเลยในคดีนี้ด้วยจากธนาคารดีบีเอส ไทยท努 จำกัด (มหาชน) หรือธนาคารไทยท努 จำกัด เดิม ผู้ให้กู้ และหลังจากนั้นโจทก์ได้ติดตามทวงถามให้จำเลยทั้งสองชำระหนี้จำนวนดังกล่าวแล้ว แต่จำเลยทั้งสองเพิกเฉย โจทก์จึงฟ้องจำเลยทั้งสองต่อศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์เพื่อให้มีคำพิพากษาให้จำเลยทั้งสองรับผิดชำระหนี้เงินกู้พร้อมทั้งดอกเบี้ยที่ค้างชำระให้แก่โจทก์

ในระหว่างพิจารณาของศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำเลยทั้งสองยื่นคำร้องโต้แย้งว่าพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย พ.ศ. ๒๕๔๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๗) มาตรา ๕๕ และมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ ขอให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาคดีไว้ชั่วคราวและส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ได้รื้อการพิจารณาคดีไว้ชั่วคราวและส่งคำร้องดังกล่าวตามทางการให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัย

ศาลรัฐธรรมนูญรับคำร้องไว้ดำเนินการตามข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ฯ และรับไว้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง

พิจารณาแล้ว เห็นว่า เป็นกรณีที่ศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ส่งคำร้องซึ่งเป็นคำโต้แย้งตามทางการเพื่อให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ และคำร้องทั้งสองมีประเด็นที่ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยเป็นอย่างเดียวกัน จึงให้รวมพิจารณาเข้าด้วยกัน

พิเคราะห์คำร้องทั้งสองฉบับแล้ว เห็นว่า ในข้อโต้แย้งที่ว่าพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๔ มาตรา ๒๖ ถึงมาตรา ๒๘ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๗) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑ ถึงมาตรา ๓ นั้น เมื่อพิจารณาประกอบรายงานกระบวนการพิจารณาของศาลจังหวัดประจวบคีรีขันธ์แล้ว มิได้เป็นประเด็นที่จะต้องพิจารณาวินิจฉัย โดยคำร้องไม่ได้ระบุมาตราของรัฐธรรมนูญที่เกี่ยวกับเหตุในคำร้อง ทั้งคำขอไม่ชัดเจนในส่วนนี้ ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในข้อกำหนดศาลรัฐธรรมนูญ ฯ ข้อ ๖ (๒) และ (๔) ที่จะพิจารณาวินิจฉัยให้ได้ ทั้งไม่เป็นสาระที่จะพิจารณาวินิจฉัยอีกด้วย

ตามคำร้อง ประเด็นที่จะพิจารณาวินิจฉัย จึงมีเพียงว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๗) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึงมาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

สำหรับประเด็นในส่วนที่เกี่ยวกับพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ หรือไม่ นั้น ศาลรัฐธรรมนูญได้เคยมีคำวินิจฉัยไว้แล้วว่า ไม่ขัดหรือแย้งกัน แต่อย่างไรก็ตาม คำวินิจฉัยที่ ๘๖/๒๕๔๗ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๔๗ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยซ้ำอีก

ส่วนประเด็นที่ว่า พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๑ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ หรือไม่ นั้น

พิจารณาแล้ว เห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “การจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้จะกระทำมิได้ เว้นแต่โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย เฉพาะเพื่อการที่รัฐธรรมนูญนี้กำหนดไว้และเท่าที่จำเป็นเท่านั้น และจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพนั้นมิได้” วรรคสอง บัญญัติว่า “กฎหมายตามวรรคหนึ่งต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไปและไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ทั้งต้องระบุบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญที่ให้อำนาจในการตรากฎหมายนั้นด้วย” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลย่อมเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายเท่าเทียมกัน” วรรคสอง บัญญัติว่า “ชายและหญิงมีสิทธิเท่าเทียมกัน” วรรคสาม บัญญัติว่า “การเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องถิ่นกำเนิด เชื้อชาติ ภาษา เพศ อายุ สภาพทางกายหรือสุขภาพ สถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ความเชื่อทางศาสนา การศึกษาอบรม หรือความคิดเห็นทางการเมืองอันไม่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญจะกระทำมิได้” และวรรคสี่ บัญญัติว่า “มาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดอุปสรรคหรือส่งเสริมให้บุคคลสามารถใช้สิทธิและเสรีภาพได้เช่นเดียวกับบุคคลอื่น ย่อมไม่ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมตามวรรคสาม” และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “สิทธิของบุคคลในทรัพย์สินย่อมได้รับความคุ้มครอง ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิเช่นว่านี้ ย่อมเป็นไปตามที่กฎหมายบัญญัติ” รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ จึงเป็นบทบัญญัติห้ามการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลที่รัฐธรรมนูญรับรองไว้ แต่ยกเว้นให้รัฐออกกฎหมายจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคลได้เท่าที่จำเป็นและจะกระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธิและเสรีภาพมิได้ และต้องมีผลใช้บังคับเป็นการทั่วไป และไม่มุ่งหมายให้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง ส่วนรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๐ เป็นบทบัญญัติที่ให้บุคคลมีความเสมอกันในกฎหมายและได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายอย่างเท่าเทียมกัน การเลือกปฏิบัติ

โดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคลเพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคลฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ฯลฯ จะกระทำมิได้ และรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔๘ เป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองสิทธิของบุคคลในทรัพย์สิน แต่ขอบเขตแห่งสิทธิและการจำกัดสิทธิของบุคคลในทรัพย์สินอาจถูกจำกัดโดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายที่รัฐธรรมนูญให้อำนาจในการตราขึ้นเพื่อกำหนดขอบเขตแห่งสิทธิหรือจำกัดสิทธิเช่นว่านั้นได้ แต่ต้องกระทำเท่าที่จำเป็นและไม่กระทบกระเทือนสาระสำคัญของสิทธินั้นด้วย

สำหรับพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ให้สถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ที่มีกองทุนฟื้นฟู หน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจแห่งใดแห่งหนึ่งหรือรวมกันเป็นผู้ถือหุ้นเกินร้อยละห้าสิบของทุนจดทะเบียนที่ชำระแล้ว โอนสินทรัพย์ที่จัดเป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ ทั้งหมดให้แก่ บสท. ภายในเวลาที่ บสท. กำหนด ...” นั้น เป็นเรื่องการโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่เป็นของรัฐให้แก่บรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย (บสท.) ซึ่ง บสท. มีฐานะเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อแก้ไขปัญหาสินทรัพย์ด้อยคุณภาพของสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ เพื่อทำการปรับโครงสร้างหนี้และปรับโครงสร้างกิจการเพื่อให้ลูกหนี้ที่รับโอนมาอยู่ในฐานะที่สามารถชำระหนี้ที่ค้างชำระและดำเนินกิจการของตนต่อไปได้ ทั้งเป็นการฟื้นฟูเศรษฐกิจของประเทศโดยรวมอีกด้วย พระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๐ จึงเป็นบทบัญญัติที่รัฐออกมาเพื่อช่วยเหลือสถาบันการเงินที่เป็นของรัฐที่มีสินทรัพย์ด้อยคุณภาพรวมทั้งลูกหนี้ของสถาบันการเงินของรัฐดังกล่าวที่ประสบปัญหาวิกฤติเศรษฐกิจ เป็นกรณีที่รัฐกระทำเท่าที่จำเป็นและใช้บังคับเป็นการทั่วไปกับสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐและลูกหนี้ของสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐ มิได้ใช้บังคับแก่กรณีใดกรณีหนึ่งหรือแก่บุคคลใดบุคคลหนึ่งเป็นการเจาะจง จึงมิใช่เป็นการจำกัดสิทธิและเสรีภาพ และเป็นบทบัญญัติที่ให้ความคุ้มครองแก่สถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์ของรัฐอย่างเท่าเทียมกันไม่เป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมต่อบุคคล เพราะเหตุแห่งความแตกต่างในเรื่องสถานะของบุคคล ฐานะทางเศรษฐกิจหรือสังคม ทั้งบทบัญญัติไม่มีข้อความที่จำกัดขอบเขตแห่งสิทธิหรือจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคล จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ แต่อย่างไรก็ดี ส่วนพระราชกำหนดบรรษัทบริหารสินทรัพย์ไทย ฯ มาตรา ๓๑ ที่วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บสท. จะรับโอนสินทรัพย์จากสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์อื่น นอกจากที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๐ ก็ได้ แต่ต้องเป็นสินทรัพย์ที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้ (๑) เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามมาตรา ๓๐ วรรคสอง (๑) (๒)

(๓) หรือ (๔) ที่มีอยู่ ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๔๓ เฉพาะที่มีทรัพย์สินเป็นหลักประกันการชำระหนี้ (๒) เป็นสินทรัพย์ที่มีลูกหนี้เป็นนิติบุคคลและมีเจ้าหนี้เป็นสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ ตั้งแต่สองรายขึ้นไป ไม่ว่าจะ เป็นบุคคลธรรมดาเป็นลูกหนี้ในฐานะผู้ค้าประกันด้วยหรือไม่ก็ตาม (๓) มูลค่าของสินทรัพย์ด้อยคุณภาพตามบัญชีของทุกสถาบันการเงินและบริษัทบริหารสินทรัพย์รวมกัน สำหรับลูกหนี้แต่ละรายเป็นจำนวนเงินตั้งแต่ห้าล้านบาทขึ้นไป และ (๔) สินทรัพย์ด้อยคุณภาพนั้น ยังมีได้มีความตกลงเป็นหนังสือปรับโครงสร้างหนี้ใหม่ภายในสามสิบวันนับแต่วันที่พระราชกำหนดนี้ ใช้บังคับ และมีได้เป็นสินทรัพย์ด้อยคุณภาพที่ลูกหนี้ถูกศาลมีคำสั่งให้ความเห็นชอบแผนฟื้นฟูกิจการ ของลูกหนี้ตามกฎหมายว่าด้วยล้มละลายแล้วก่อนวันที่พระราชกำหนดนี้ใช้บังคับ” ก็เป็นบทบัญญัติที่ ให้โอกาสสถาบันการเงินหรือบริษัทบริหารสินทรัพย์ของเอกชน สามารถโอนสินทรัพย์ด้อยคุณภาพ ให้แก่ บสท. ได้ โดยอาศัยหลักความยินยอมหรือความสมัครใจ และกำหนดหลักเกณฑ์ในการโอน ต้องเป็นไปตามมาตรา ๓๑ วรรคหนึ่ง (๑) ถึง (๔) เพื่อให้เกิดประโยชน์แก่รัฐมากที่สุด บทบัญญัติ แห่งมาตราดังกล่าวหาได้เป็นบทบัญญัติที่มีข้อความจำกัดขอบเขตแห่งสิทธิหรือจำกัดสิทธิในทรัพย์สิน ของบุคคลแต่อย่างใด จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘

ประเด็นเกี่ยวกับข้อโต้แย้งที่ว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) มาตรา ๕๕ มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึง มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ นั้น พิจารณาแล้ว เห็นว่ารัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๗ และมาตรา ๒๘ นั้น บทบัญญัติมาตรา ๒๗ มิได้มีข้อความใดที่รับรองสิทธิและเสรีภาพในเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยเฉพาะ เนื่องจากสิทธิและเสรีภาพที่เป็นเรื่องเฉพาะมีบัญญัติอยู่ในมาตราอื่นของรัฐธรรมนูญแล้ว ส่วนมาตรา ๒๘ ก็เช่นเดียวกัน เป็นเพียงบทบัญญัติหลักการ ไม่ได้มีข้อความใดที่บัญญัติเรื่องดังกล่าวไว้เป็นการเฉพาะ กรณีจึงไม่อาจอ้างหรือโต้แย้งว่า บทบัญญัติของกฎหมายใด ขัดหรือแย้งต่อบทบัญญัติดังกล่าวได้ ตามคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๘-๓๙/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๔๓ และมาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มีคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๘๗/๒๕๔๓ ลงวันที่ ๑๖ ธันวาคม ๒๕๔๓ วินิจฉัยว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๕๕ ไม่ขัดหรือแย้ง ต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓ และมาตรา ๓๐ จึงไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยอีกคงวินิจฉัยเฉพาะประเด็นที่เหลือว่า ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) (๔) ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘ หรือไม่

ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ วรรคหนึ่ง บัญญัติไว้ว่า “ในประมวลกฎหมายนี้ ถ้าข้อความมิได้แสดงให้เห็นเป็นอย่างอื่น (๑) ... (๒) “คดี” หมายความว่า กระบวนพิจารณานับตั้งแต่ เสนอคำฟ้องต่อศาลเพื่อขอให้รับรอง คู่ครอง บังคับตามหรือเพื่อการใช้ซึ่งสิทธิหรือหน้าที่ (๓) “คำฟ้อง” หมายความว่า กระบวนพิจารณาใด ๆ ที่โจทก์ได้เสนอข้อหาต่อศาลไม่ว่าจะได้เสนอด้วยวาจา หรือทำเป็นหนังสือ ไม่ว่าจะได้เสนอต่อศาลชั้นต้น หรือชั้นอุทธรณ์หรือฎีกา ไม่ว่าจะได้เสนอในขณะที่ เริ่มคดีโดยคำฟ้องหรือคำร้องขอหรือเสนอในภายหลังโดยคำฟ้องเพิ่มเติมหรือแก้ไขหรือฟ้องแย้ง หรือโดยสอดเข้ามาในคดีไม่ว่าด้วยสมัครใจหรือถูกบังคับ หรือโดยมีคำขอให้พิจารณาใหม่ ... (๗) “กระบวนพิจารณา” หมายความว่า การกระทำใด ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้ อันเกี่ยวข้องกับ คดีซึ่งได้กระทำไปโดยคู่ความในคดีนั้นหรือโดยศาล หรือตามคำสั่งของศาลไม่ว่าการนั้นจะเป็นโดย คู่ความฝ่ายใดทำต่อศาลหรือต่อคู่ความอีกฝ่ายหนึ่งหรือศาลทำต่อคู่ความฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งหรือทุกฝ่าย และรวมถึงการส่งคำคู่ความและเอกสารอื่น ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายนี้” เป็นบทนิยามของ คำว่า “คดี” “คำฟ้อง” และ “กระบวนพิจารณา” เป็นการให้ความหมายของถ้อยคำในกฎหมาย ซึ่งไม่มีลักษณะที่จะขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญได้ ส่วนมาตรา ๕๕ บัญญัติว่า “เมื่อมีข้อโต้แย้งเกิดขึ้น เกี่ยวกับสิทธิหรือหน้าที่ของบุคคลใด ตามกฎหมายแพ่งหรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล บุคคลนั้น ชอบที่จะเสนอคดีของตนต่อศาลส่วนแพ่งที่มีเขตอำนาจได้ ตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและ ประมวลกฎหมายนี้” นั้น ก็เป็นเรื่องสิทธิของบุคคลที่จะเสนอคดีต่อศาล เมื่อมีข้อโต้แย้งเกี่ยวกับสิทธิ หรือหน้าที่ของบุคคลใดเกิดขึ้นตามกฎหมายแพ่ง หรือบุคคลใดจะต้องใช้สิทธิทางศาล เพื่อให้ศาล เป็นผู้พิจารณาพิพากษาชี้ขาดข้อพิพาท เป็นบทบัญญัติทั่วไป เกี่ยวกับการให้สิทธิบุคคลสามารถ เสนอคดีต่อศาลส่วนแพ่งได้ ส่วนมาตรา ๔ แห่งรัฐธรรมนูญ ที่บัญญัติว่า “ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลย่อมได้รับความคุ้มครอง” เป็นการกำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานเกี่ยวกับสิทธิและ เสรีภาพของบุคคลต้องได้รับความคุ้มครอง รัฐจะละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของ บุคคลนั้นมิได้ ซึ่งมาตรา ๕๕ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งไม่มีข้อความที่เป็นการ ละเมิดศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิและเสรีภาพของบุคคลแต่อย่างใดทั้งใช้บังคับเป็นการทั่วไป ไม่ได้เจาะจงใช้บังคับแก่กรณีใดหรือบุคคลใดโดยเฉพาะ และไม่มีข้อความจำกัดขอบเขตแห่งสิทธิ หรือจำกัดสิทธิในทรัพย์สินของบุคคลอีกด้วย จึงไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๕ และมาตรา ๔๘

ในส่วน of มาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ก็เป็นบทบัญญัติที่อยู่ในหมวดว่าด้วยการบังคับคดีซึ่งจะบังคับคดีหลังจากศาลได้มีคำพิพากษาแล้ว และจะบังคับตามคำพิพากษาได้ต่อเมื่อผู้ร้องตกเป็นลูกหนี้ตามคำพิพากษาหรือผู้แพ้คดีและไม่ปฏิบัติตามคำพิพากษา ตามคำร้องของผู้ร้องนี้ คดียังอยู่ในระหว่างการพิจารณาของศาลชั้นต้น ยังไม่มีคำพิพากษาให้โจทก์หรือผู้ร้องเป็นฝ่ายชนะคดีหรือแพ้คดี ยังไม่มีกรณีที่จะต้องมีการบังคับคดีตามคำพิพากษาหรือคำสั่งเกิดขึ้นได้ บทบัญญัติมาตรา ๒๗๑ ถึงมาตรา ๒๕๐ แห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง จึงหาใช่บทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ แต่อย่างใดไม่ จำต้องวินิจฉัยในประเด็นดังกล่าว ทั้งนี้ ตามนัยแห่งคำวินิจฉัยศาลรัฐธรรมนูญที่ ๓๔/๒๕๕๔ ลงวันที่ ๑๐ มีนาคม ๒๕๕๔

ด้วยเหตุผลดังกล่าวมาจึงวินิจฉัยว่า พระราชกำหนดฉบับที่ ๒๕๕๔ พ.ศ. ๒๕๕๔ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๓๑ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘ และประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๑ (๒) (๓) และ (๓) มาตรา ๕๕ ไม่ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ มาตรา ๔ มาตรา ๒๗ ถึง มาตรา ๓๐ และมาตรา ๔๘

นายศักดิ์ เตชะชาญ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ